

DE DOOD – EINDE OF DOORGANG?

Deel 1 – Wat is de dood?

Hoofdstekst

De dood is de meest zekere gebeurtenis in het leven van ieder mens. Niemand ontkomt eraan. Toch is er nauwelijks een onderwerp waarover zoveel verwarring bestaat. Vrijwel iedereen heeft er een voorstelling van, maar zelden wordt de vraag gesteld: **wat is de dood eigenlijk?**

Mijn dood is een werkelijke dood. Ik leef niet verder in de hemel en ook niet in de hel. Maar wat betekent dat? Wat gebeurt er werkelijk wanneer een mens sterft?

Een deel uit mijn boek

De wetenschap beschrijft de dood als het einde van alle levensprocessen. Het lichaam functioneert niet meer, het bewustzijn is verdwenen, en uiteindelijk valt het lichaam uiteen en keert terug tot de aarde.

De Schrift bevestigt dit:

“Het stof keert terug naar de aarde, zoals het geweest is, en de geest keert terug tot God, die hem gegeven heeft.”

— Prediker 12:7

Concordant: *7 en de losse aarde terugkeert op de aarde zoals die was en de geest terugkeert naar de Elohim, Die hem gaf.* [Pred. 3:20]

De mens bestaat uit stof van de aarde en de adem van God. Toen God de mens schiep, werd hij door deze adem tot een levende ziel. Wanneer deze adem wordt weggenomen, blijft het stof over en treedt de dood in.

aarde + adem = ziel

[denk aan rood + blauw = paars]

De geest die tot God terugkeert, is niet de bewuste persoon, maar het levensbeginsel dat God gaf. Zoals elektriciteit een apparaat laat functioneren, maar zelf geen apparaat is, zo maakt Gods adem het leven mogelijk. Wanneer deze adem wordt weggenomen, houdt de mens op een bewuste persoonlijkheid te zijn.

Een deel uit mijn boek

De Schrift vergelijkt de dood daarom herhaaldelijk met slaap: een toestand zonder bewustzijn, zonder activiteit, zonder ervaring.

Dit inzicht wordt ook bevestigd in mijn eigen geloofsverklaring:

“De Bijbel leert niet dat mensen na het sterven direct verder leven... de dood is als een diepe, droomloze slaap, waarin we ons van niets bewust zijn.”

Mijn dood

De dood is dus geen doorgang naar een andere levensvorm, maar het werkelijke einde van het leven.

Juist daarom is de opstanding noodzakelijk.

De apostelen predikten niet dat Christus uit de hemel kwam, maar dat God Hem uit de doden heeft opgewekt.

De dood is een vijand.

Maar niet de laatste werkelijkheid.

Waarom dit belangrijk is

Als de mens na de dood niet werkelijk sterft, maar direct verder leeft, verliest de opstanding haar betekenis.

Dan wordt de overwinning van Christus een bevestiging van iets dat al bestond.

Maar als de dood werkelijk dood is, dan wordt de opstanding zichtbaar als wat zij werkelijk is:

een goddelijke overwinning op de grootste vijand van de mens.

Samenvatting

De dood is volgens de Schrift:

- de terugkeer van het lichaam tot stof
- het einde van bewust bestaan
- geen overgang naar een andere levensvorm

De dood is werkelijk dood.

En juist daarom is de opstanding de enige hoop van de mens.

Doordenkvraag

Als de dood werkelijk het einde van het leven is, wat betekent dat dan voor uw begrip van hoop en toekomst?

Als bijlagen een aantal pagina's uit mijn boek:

Mijn dood is een werkelijke dood, ik leef niet verder in de hemel en niet in de hel. Maar wat betekent dit feitelijk? Überhaupt, wat is dat dood?

1. Mijn dood is een werkelijke dood, ik leef niet verder in de hemel of in de hel.

① Wat is dood?

De dood is iets wat we allemaal een keer zullen meemaken. Maar wat maken we dan precies mee? Dit onderwerp heeft mij lange tijd geïnterigeerd. Het is een onvermijdelijk feit, iets waar niemand aan kan ontsnappen. Daarom is het belangrijk voor mij, om over de dood het een en ander te weten.

De dood is een diep filosofisch, wetenschappelijk, religieus en emotioneel onderwerp dat mensen sinds het begin van de menselijke geschiedenis bezighoudt. Filosofen zoals Heidegger beschouwen het als een essentiële dimensie van het menselijk bestaan, wetenschappers onderzoeken de biologische processen achter de dood, religies bieden visies op het hiernamaals, en psychologen bestuderen de emotionele impact ervan.

① **Leven na de dood** - Veel religies, zoals het christendom, de islam, het hindoeïsme en het boeddhisme, hebben concepten ontwikkeld rond een hiernamaals, wedergeboorte of reïncarnatie. Na uitvoerig onderzoek kom ik tot de conclusie dat dit niet mijn zienswijze is, geen van allen. Deze zienswijzen sluiten niet aan bij mijn overtuigingen, omdat ze vaak gebaseerd zijn op speculatie of tradities die niet volledig overeenkomen met wat ik in de Schriften heb gevonden. Mijn geloofsovertuiging is geworteld in wat ik zie als het onfeilbare Woord van God, dat een andere uitleg biedt over de dood en wat daarna komt.

② **Overgangsrituelen** - Culturen hebben verschillende rituelen ontwikkeld om overledenen te eren en een overgang naar een hiernamaals te markeren.

Taboe en Acceptatie - In sommige culturen is de dood een taboe, terwijl andere het beschouwen als een natuurlijk en zelfs feestelijk onderdeel van het leven.

Angst voor de dood - Veel mensen hebben een aangeboren angst voor de dood. Deze angst kan psychologisch worden verklaard door ons overlevingsinstinct. Die angst verdwijnt als je meer kennis verzamelt over de dood, is mijn ervaring. Door te begrijpen wat de Schrift zegt over de dood, zoals dat de "geest" [adem] tot God terugkeert en dat de mens ophoudt te bestaan als bewuste entiteit, krijgt het onbekende minder grip op mij. Deze kennis biedt een rustgevend en helder perspectief op wat er werkelijk gebeurt bij de dood.

De zin van het leven - Filosofische en spirituele beschouwingen over de dood moedigen mij vaak aan om na te denken over wat het leven waardevol maakt.

De dood blijft een van de grootste mysteries van het bestaan. Hoewel de biologische en wetenschappelijke aspecten steeds beter worden begrepen, blijven de diepere vragen over bewustzijn, het hiernamaals en de zin van het leven onbeantwoord. Mensen benaderen de dood op verschillende manieren, afhankelijk van hun overtuigingen, cultuur en persoonlijke ervaringen.

De betekenis van de dood - Filosofen zoals Heidegger en Camus hebben de dood bestudeerd als een essentiële dimensie van het menselijk bestaan. Zij stellen dat de dood ons confronteert met de eindigheid van het leven. Deze studies hebben ook invloed gehad op de vertalingen van de Bijbel en de belijdenisgeschriften die zijn gemaakt.

Helaas zijn er geen ‘ervaringsdeskundigen’ die ons kunnen vertellen over de dood en wat daarna komt. Dit benadrukt de unieke waarde van Schriftuurlijke bronnen, omdat deze een gezaghebbend perspectief bieden dat niet gebaseerd is op menselijke speculatie. Alleen door deze bronnen kunnen we inzicht krijgen in wat God zelf heeft geopenbaard over de dood en wat daarna volgt. Wie kan ik dan raadplegen? Religies hebben allemaal iets te melden over de dood:

③ **Christendom:** Het christelijke geloof in de hemel, de hel en het laatste oordeel is gebaseerd op de Bijbel, niet op de Schriften, persoonlijke ervaringen en filosofische argumenten. Er is geen empirisch bewijs dat voldoet aan de normen van de moderne wetenschap.

④ **Islam:** Voor moslims is het hiernamaals een kwestie van geloof, gebaseerd op de openbaring van Allah in de Koran en de Hadith. Het bewijs is spiritueel, filosofisch en theologisch van aard, en vereist geloof in plaats van fysiek bewijs.

⑤ **Hindoeïsme:** In het hindoeïsme speelt het concept van leven na de dood, zoals reïncarnatie en het uiteindelijke bereiken van moksha [bevrijding uit de cyclus van wedergeboorte], een centrale rol. Net als in de islam is het hiernamaals in het hindoeïsme voornamelijk gebaseerd op spiritueel en filosofisch geloof.

Boeddhisme: Er is geen objectief wetenschappelijk bewijs voor reïncarnatie, bardo, Nirvana of andere boeddhistische concepten over het hiernamaals.

⑥ **Fundament** - Het christendom heeft een uniek fundament: de Bijbel. Dit Boek – of beter gezegd, deze bibliotheek van boeken – bevat meer feitelijke bronnen dan andere religieuze geschriften. De Bijbel bevat historische boeken, gebaseerd op ooggetuigenverslagen, en veel van de feiten daarin zijn vandaag nog

te controleren. Het is een profetisch, poëtisch en pastoraal boek. Daarnaast bevat het brieven aan gemeenschappen en plaatsen die historisch verifieerbaar zijn.

Voor mij zijn dit voldoende redenen om mij te richten op de Schriften [Bijbel is een menselijke vertaling van de Schriften] bij mijn zoektocht naar de dood en wat daarna komt.

In mijn zoektocht over de dood in de Bijbel kwam zoveel informatie naar voren dat ik er een boek over kon schrijven. Ook nieuwe inzichten kwamen naar boven. Het was een feest om deze zoektocht te mogen meemaken. Moeilijke vragen, die al heel lang op de plank lagen, zijn inmiddels beantwoord.

⑦ **Dood** - Volgens de wetenschap: geen groei, geen metabolisme, geen actieve levensfuncties. kortom: dooie boel, die dood.

Wanneer ik over een onderwerp, zoals de dood, iets wil zeggen, dan moet ik mij wel realiseren, dat niemand uit ondervinding kan spreken. Wil ik wel iets te weten komen over de dood, dan ben ik wel

verplicht mij te wenden tot de bron welke hierover met absolute zekerheid spreekt, nl. het Woord van God. God alleen is het, die het mij kan medelen en Hij heeft het dan ook in Zijn Woord duidelijk gezegd. Wil ik dus een antwoord over de toestand van de doden, dan ben ik genoodzaakt alleen te luisteren naar wat de Schrift mij daarover heeft meegedeeld en dat is niet gering. Andere betrouwbare ervaringsdeskundigen zijn er niet.

Het is daarbij ook zeker nodig de Schrift niet met een vooropgestelde mening te onderzoeken, omdat ik anders het risico loop precies datgene te vinden wat ik al in gedachten had. Of ik neem een voorstelling over van anderen, waardoor ik teksten die over de doden handelen, ga verklaren op een manier die mij schijnt

te bevestigen in dat wat ik al wilde geloven. Ik wil het immers graag horen, omdat het mij bekend voorkomt. Wanneer ik nu kennisneem van de algemene uitleg, valt mij op dat, hoewel de meningen soms sterk uiteenlopen, er toch een vergelijkbare overeenstemming is. Men gelooft namelijk dat wanneer iemand sterft, de persoon niet echt dood is. Men stelt dat de ziel —of het "ik" van de persoon — niet sterft, maar het lichaam verlaat en zich in een bepaalde plaats of sfeer bevindt, waar het als een onsterfelijke ziel voortleeft.

Zoals mij eerder geleerd is: het lichaam sterft, de ziel leeft door? Hoe komen ze aan die wijsheid?

Een evangelist: “Ik ben niet bang voor de dood. Sterker nog, ik kijk er naar uit – want wanneer ik sterf zal ik voor altijd in Gods aanwezigheid zijn.” Het klinkt fantastisch maar is het ook waar?

Ik heb nog nooit in de Schrift gelezen, dat de gestorven mens eigenlijk niet dood zou zijn, en direct, na het sterven, als persoonlijke zelfbewuste ziel in de hel, het vagevuur, het paradijs of de hemel blijft voortleven. Wat ik echter wel lees in Pred. 12 : 7, dat bij de dood het stof tot de aarde keert zoals het geweest is, en de geest weder tot God keert die hem gegeven heeft. Let op, dat geldt voor ieder mens: Jood en heiden, gelovige en ongelovige. Het stof dat tot de aarde keert zoals het geweest is, dat kan ik constateren, dat kan ik zien, ook in mijn leven zijn er mensen overleden en die zie ik in het graf tot stof weerkeren. Het tweede deel, dat de geest weder tot God keert die hem gegeven heeft, dat kan ik niet constateren, niet zien, dat kan ik alleen maar geloven. Niet helemaal waar, ik kan in de Schriften zoeken naar bevestigingen en betreffende die bevestiging kan ik weer aanwijzingen zoeken die daarover meer zekerheid geven. Want ik weet, de Schriften [Bijbel] is een puzzel, alle stukjes zijn beschikbaar maar ik moet nog wel zoeken op welke plaats ze moeten liggen.

Hieruit moet ik afleiden dat de "geest" van zowel de rechtvaardige als de onrechtvaardige beide "tot God" terugkeert, die hem gegeven heeft. Deze tot God terugkerende "geest" is echter niet de feitelijke mens, niet "de persoon mens", en ook niet "het zelfbewuste wezen mens" of hoe ik het verder ook mag noemen. Nee, deze tot God terugkerende "geest" is het [onpersoonlijke] levensbeginsel dat van God uitgaat, dat God in de mens inblaast, waardoor ik als mens een levende ziel word. Wanneer deze Goddelijke "adem" aan mij wordt onttrokken, treedt de dood in en keert de stof terug naar de aarde zoals het geweest is.

Jac.2:26 *26Want gelijk het lichaam zonder geest dood is,*

aarde + adem = ziel

[denk aan rood + blauw = paars]

Niet de door God ingeblazen "geest" heeft bewustzijn of vormt de persoon zelf, maar deze "geest" is datgene wat het bewustzijn opwekt en de individualiteit in de mens tot stand brengt. Dit kun je vergelijken met elektriciteit die een apparaat laat functioneren: de stroom op zich is niet het apparaat, maar het maakt wel mogelijk dat het apparaat werkt en zijn unieke functie vervult. Door deze Goddelijke inblazing werd de mens immers tot een levende ziel. Het is de mens die "geest" heeft en daardoor een bewuste persoonlijkheid is.

Een dode mens heeft geen "geest" [adem] meer en houdt daarom op een bewuste, persoonlijke entiteit te zijn. God heeft de door Hem ingeblazen "geest" teruggenomen en daarmee aan de mens onttrokken.

Ps. 104:29,30: *"neemt Gij hun adem weg, zij sterven en zij keren weder tot hun stof. Zendt Gij uw geest uit, zo worden zij geschapen, en Gij vernieuwt het gelaat des aardrijks".*

En Psalm 146 vermeldt eveneens dat bij de dood van een mens de "geest" uitgaat en dat de mens terugkeert tot de aarde. De Schrift spreekt dan ook herhaaldelijk over dode zielen. Het is echter jammer dat dit in de Statenvertaling, en ook in de nieuwe vertalingen, nauwelijks tot uiting komt. Dit komt doordat telkens wanneer in de oorspronkelijke tekst sprake is van een "dode ziel", dit niet letterlijk zo is vertaald. In plaats daarvan wordt het weergegeven als "dood lichaam", "dode" of, in de nieuwe vertalingen, als "lijk".

② De dood is essentieel voor de opstanding

Het grootste probleem dat ontstaat door een verkeerd beeld van de dood, is dat de opstanding bijna wordt ontkend. Dit 'verkeerde beeld' verwijst naar de neiging om de dood te zien als een natuurlijke overgang naar een beter bestaan, in plaats van het echte einde van het aardse leven, wat de noodzaak van opstanding ondermijnt. Toen ik begon te begrijpen wat de Geest van God zegt over het ware Evangelie, viel het mij op hoe anders de boodschap van de apostelen was in vergelijking met die van hedendaagse predikers. De apostelen legden voortdurend de nadruk op de opstanding van Christus, bijvoorbeeld door in hun toespraken zoals die in Handelingen 2 en 3 expliciet te wijzen op de overwinning op de dood als bewijs van Jezus identiteit als de Messias. Dit staat in contrast met veel predikers van vandaag, die dit nauwelijks belangrijk genoeg vinden om te vermelden in hun boodschap.

Het beeld van het kruis is algemeen bekend; in veel kerken en samenkomstgebouwen staat een houten kruis. Toch is het beeld van de 'weggerolde steen' krachtiger, omdat het niet alleen de dood symboliseert, maar ook de overwinning erop door de opstanding. Dit benadrukt het einde van de dood als de ultieme vijand, een centrale boodschap van het christelijke geloof. Maar ik heb nog nooit een symbool gezien van een weggerolde steen, terwijl dat juist het teken is waar het uiteindelijk om draait: de opstanding.

Ik wilde begrijpen waarom de nadruk van de apostelen zo anders was dan die van hedendaagse predikers en ontdekte dat dit te maken heeft met een beschadigd beeld van de dood. De dood wordt vaak gezien als een verhuizing van de ziel, wat als normaal wordt begrepen. Zelfs mensen die vrijwel niets van de Bijbel weten, kennen wel het beeld van de hemel waar je naar toe gaat na je dood. Voor velen is het de ingang naar een voller, vrijer leven in de hemel. Maar als dat zo is, dan is er geen behoefte aan een opstanding? Waarom zou je de ziel terughalen uit de heerlijke aanwezigheid van God om weer terug te keren naar een fysiek lichaam?

Zolang ik niet erken dat de dood de dood is, kan ik de opstanding niet goed begrijpen. Dit betekent dat ik moet begrijpen dat de dood het einde van het fysieke leven is, zonder overgang of verdere vorm. Pas als de dood wordt erkend als een absolute grens, wordt de betekenis van de opstanding als een overweldigende doorbraak duidelijk. Het is immers de opstanding uit de dood, niet uit een andere levensvorm! Jezus werd opgewekt uit de dood, niet uit de hemel. Dit onderstreept hoe uniek en significant de opstanding is in het christelijke geloof.

③ Het algemeen beleden Christendom

Op sommige Bijbelscholen, maar ook in kerken waar ik geweest ben, leerden ze mij het algemeen beleden Christendom:

- ① De dood is lichamelijk → - de ziel is onsterfelijk
- ② Na de dood gaat men naar het dodenrijk [het dodenrijk bestaande uit twee gedeelten]
- ③ Jezus heeft de sleutels van het dodenrijk [deze komt vooral voor in de Evangelische wereld]
- ④ De rechtvaardige doden zijn in de hemel
- ⑤ De overige doden zijn in het dodenrijk

...oordeel...hemel/hel...vrederijk...nieuwe schepping/ Jeruzalem.

④ Wat gebeurt er echt als ik sterf?

Op rouwkaarten tref ik regelmatig een van de volgende punten aan:

- “God heeft tot zich genomen ...”
- “De Here heeft in het Vaderhuis opgenomen ...”
- “... bevordert tot heerlijkheid”
- “... opgenomen in Gods vergevende liefde”
- “... de Here heeft thuisgehaald ...”

Maar is de dood dan niet meer dan een verhuizing? En wat verhuist er dan? Verhuist alleen mijn ziel als ik ben overleden? Wat is dan mijn ziel? En als die ziel op reis gaat, waar gaat het dan heen?

Gen. 1:24 SV *“En God zeide: De aarde brenge levende zielen voort, naar haar aard, vee, en kruipend, en wild gedierte der aarde, naar zijn aard! En het was alzo.”*

Levende zielen naar haar aard: Dus de dieren hebben ook een ziel, verhuist die dan ook naar de hemel na hun dood? Logische vraag toch?

Gen. 2:7 SV *“En de HEERE God had den mens geformeerd uit het stof der aarde, en in zijn neusgaten geblazen den adem des levens; alzo werd de mens tot een levende ziel.”*